

Program Daphne

Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2012 o programe Daphne: výsledky a vyhlíadky (2011/2273(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na závery Rady EPSCO z 8. marca 2010 o násilí,
- so zreteľom na stratégiu Komisie pre rovnosť žien a mužov 2010 – 2015, ktorá bola predložená 21. septembra 2010 (COM(2010)0491),
- so zreteľom na akčný plán na uplatnenie politických priorít stanovených v Štokholmskom programe v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnosti na roky 2010 – 2014, ktorý bol predložený 20. apríla 2010 (COM(2010)0171),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách¹,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 779/2007/ES z 20. júna 2007, ktorým sa na roky 2007 – 2013 ustanovuje osobitný program na zamedzenie a potlačenie násillia voči deťom, mladým ľuďom a ženám a na ochranu obetí a ohrozených skupín (Daphne III) ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť²,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 803/2004/ES z 21. apríla 2004, ktorým sa prijíma program opatrení Spoločenstva (na roky 2004 až 2008) na prevenciu a boj proti násiliu páchanému na deťoch, mládeži a ženách a na ochranu obetí a rizikových skupín (program Daphne II)³,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 293/2000/ES z 24. januára 2000, ktorým sa prijíma Akčný program Spoločenstva (program Daphne) (2000 – 2003) o preventívnych opatreniach na boj proti násiliu páchanému na deťoch, mládeži a ženách⁴,
- so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 11. mája 2011 o priebežnom hodnotení programu Daphne III (na roky 2007 – 2013) (COM(2011)0254),
- so zreteľom na rozhodnutia Komisie o schvaľovaní ročných pracovných programov pre program Daphne III,
- so zreteľom na oznámenie Komisie o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady,

---

¹ Prijaté texty, P7_TA(2011)0127.

² Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2007, s. 19.

³ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 1.

⁴ Ú. v. ES L 34, 9.2.2000, s. 1.

ktorým sa ustanovuje program Práva a občianstvo na obdobie rokov 2014 – 2020 (COM(2011)0758),

- so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0006/2012),
- A. keďže program Daphne bol od svojho začiatku v roku 1997 skutočným úspechom tak pokiaľ ide o popularitu u zainteresovaných strán (prijímatelia, verejné orgány a akademické kruhy, MVO), ako aj pokiaľ ide o účinnosť projektov, ktoré boli v tomto rámci financované;
- B. keďže program Daphne je jediným programom tohto druhu zameraným na boj proti násiliu páchanému na ženách, deťoch a mladistvých na úrovni celej Európskej únie; keďže preto je ďalšie financovanie z programu Daphne nevyhnutné na zachovanie platných opatrení a na zavedenie nových opatrení, ktoré budú účinné v boji proti všetkým formám násilia páchanému na deťoch, mladistvých a ženách;
- C. keďže prevencia násilia páchaného na ženách, deťoch a mladistvých, ako aj boj proti nemu sú rovnako aktuálne ako v roku 1997, keď bola iniciatíva Daphne prijatá; keďže tento program od svojho vzniku poukázal na nové formy násilia, ako je násilie v jasliach, zlé zaobchádzanie so staršími ľuďmi a sexuálne útoky medzi mladistvými;
- D. keďže Európsky parlament v mnohých uzneseniach upozornil na to, že financovanie programu Daphne bolo doposiaľ nedostatočné a poukázal na svoj zámer zabezpečiť pre tento program primerané financovanie, aby tak bolo možné riešiť skutočné problémy, ktoré zahŕňa boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách, deťoch a mladistvých;
- E. keďže program Daphne je mimoriadne dôležitý nástroj na zvyšovanie informovanosti o problematike násilia páchaného na ženách, ktorý ženským organizáciám a iným zúčastneným stranám umožňuje vykonávať ich činnosť a prijímať konkrétne opatrenia v tejto oblasti;
- F. keďže v súvislosti s čoraz častejším používaním internetových sociálnych sietí sa nedávno objavili nové formy násilia;
- G. keďže v súčasných podmienkach hospodárskej krízy a rozpočtových obmedzení majú ženy k dispozícii menej zdrojov na ochranu seba aj svojich detí pred násilím a keďže je ešte dôležitejšie vyhýbať sa priamym finančným dôsledkom násilia voči ženám a deťom na súdny systém, ako aj na zdravotné a sociálne služby; keďže okrem toho hrozí, že bude znížené financovanie vnútroštátnych programov a MVO, ktoré sa zaoberajú potrebami obetí násilia;
- H. keďže Komisia v stratégii rovnosti žien a mužov 2010 – 2015 zdôraznila, že násilie založené na rodovej príslušnosti je jedným z hlavných problémov, ktorý treba vyriešiť v záujme dosiahnutia skutočnej rodovej rovnosti;
- I. keďže je dôležité priblížiť úroveň práv žien v kandidátskych krajinách normám EÚ a zahrnúť ich do rozsahu pôsobnosti programu Daphne III;

- J. keďže násilie páchané na ženách je výsledkom pretrvávajúcich rodovo podmienených nerovností a je štrukturálnym javom, ktorý súvisí s nerovnomerným rozdelením moci medzi ženami a mužmi v našej spoločnosti; keďže je však možné tento jav výrazne znížiť prostredníctvom cielených činností zameraných proti rodovým stereotypom v oblasti vzdelávania a rodovej rovnosti, ako aj v médiách, a bojovať proti tomuto násiliu zvyšovaním informovanosti o tomto jave, v oblasti zdravia, policajných služieb a v súdnom systéme;
- K. keďže násilie páchané na ženách, deťoch a mladistvých sa vzťahuje na všetky typy porušovania ľudských práv, ako je sexuálne zneužívanie, znásilnenie, domáce násilie, sexuálne útoky a obťažovanie, prostitúcia, obchodovanie s ľuďmi, porušovanie sexuálnych a reprodukčných práv, násilie páchané na ženách a mladých ľuďoch v pracovnom prostredí, násilie páchané na ženách, deťoch a mladistvých v konfliktných situáciách, násilie páchané na ženách, deťoch a mladistvých vo väzniciach alebo v zariadeniach sociálnej starostlivosti a rôzne škodlivé tradičné praktiky, ako je mrzačenie pohlavných orgánov; keďže všetky tieto druhy zneužívania môžu zanechať hlboké psychologické následky, poškodiť fyzickú a duševnú integritu žien, detí a mladistvých, a v niektorých prípadoch dokonca spôsobiť smrť;
- L. keďže boj proti násiliu páchanému na ženách sa nenachádza medzi cieľmi návrhu Komisie na nový program Práva a občianstvo v rozpočtovom období 2014 – 2020, ktorý spája program Daphne III, časti o rodovej rovnosti a nediskriminácii programu Progress a program Základné práva a občianstvo; keďže to môže naštříbiť viditeľnosť a konzistentnosť programu Daphne a ohroziť jeho úspech; keďže navrhovaný rozpočet na nový program je nižší ako rozpočty pre súčasné programy; keďže návrh nezaručuje predvídateľnosť financovania jeho cieľov;
- M. keďže porovnateľné údaje o rôznych druhoch násilia páchaného na ženách v Európskej únii sa nezhrmažďujú pravidelne, v dôsledku čoho je ťažké posúdiť skutočný rozsah problému a nájsť vhodné riešenia; keďže je veľmi ťažké zhromažďovať hodnoverné údaje, pretože ženy a muži sa kvôli strachu alebo hanbe zdráhajú poskytovať informácie o svojich skúsenostiach;
- N. keďže náklady spoločnosti spôsobené domácim násilím sú mimoriadne vysoké, ako to vyplýva z jedného projektu Daphne, ktorý len samotné náklady spojené s násilím medzi manželmi v Európskej únii odhadol na 16 miliárd EUR ročne vrátane všetkých priamych zdravotných nákladov (lekárska pohotovosť, hospitalizácia, ambulantná starostlivosť, lieky), nákladov na súdne konania a policajnú činnosť, sociálnych nákladov (ubytovanie a rôzne druhy pomoci) a hospodárskych nákladov (výrobné straty)¹;
- O. keďže v rôznych štúdiách o rodovo podmienenom násilí sa odhaduje, že jedna patina až jedna štvrtina všetkých žien v Európe zažila v dospelosti aspoň raz fyzické násilie, a viac ako jedna desatina bola vystavená sexuálnemu násiliu s použitím sily; keďže výskum takisto poukazuje na skutočnosť, že 26 % detí a mladistvých sa v detstve stalo obeťami fyzického násilia;
- P. keďže z dôvodu sociálneho vylúčenia a marginalizácie sú rómske ženy a deti mimoriadne

---

¹ Projekt Daphne 2006 „IPV EU Cost“ JLS/DAP/06-1/073/WY „Odhad nákladov v súvislosti s násilím medzi manželmi v Európe“ Maité Albagly, Sandrine Baffert, Claude Mugnier, Marc Nectoux, Bertrand Thellot.

zraniteľné, pokiaľ ide o násilie, keďže v priebehu posledných rokov program Daphne úspešne podporil mnohé iniciatívy zamerané na objasnenie prepojenia medzi sociálnym vylúčením, chudobou a násilím;

- Q. keďže násilie na rodovom základe je štrukturálny problém, ktorý je rozšírený v celej Európe a na celom svete, pričom ide o jav, ktorý zahŕňa obeť a agresorov všetkých vekových kategórií, všetkých úrovni vzdelania, príjmových skupín a spoločenského postavenia, a ktorý súvisí s nerovnomerným prerozdelením moci medzi ženami a mužmi v našej spoločnosti;
- R. keďže ženy nie sú v celej Európskej únii rovnako chránené proti násiliu zo strany mužov z dôvodu rozdielov v politickej a zákonodarnej oblasti v členských štátoch;
- S. keďže právnym základom programu Daphne je článok 168 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúci sa verejného zdravia a keďže Európska únia má na základe Lisabonskej zmluvy širšie právomoci;
1. s veľkým záujmom vzal na vedomie úspechy a popularitu, ako aj niektoré ťažkosti programu, ako sa uvádza v Správe o priebežnom hodnotení programu Daphne III na roky 2007 – 2013 a v prípravných štúdiách, ktoré slúžili na jej vypracovanie¹, a ako to uviedli príjemcovia dotácií z programu Daphne;
  2. konštatuje, že program Daphne bude od roku 2014 začlenený do programu Práva a občianstvo, preto považuje za dôležité, aby sa ciele programu, najmä pokiaľ ide o boj proti násiliu páchanému na ženách, udržali v období 2014 – 2020 medzi cieľmi nového programu Práva a občianstvo, a zdôrazňuje, že jeho financovanie musí byť aj naďalej na úrovni porovnateľnej s predchádzajúcim programom a že jeho viditeľnosť v rámci programu novej generácie musí byť aj naďalej vysoká, a to vzhľadom na úspech, účinnosť a popularitu programu;
  3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že boj proti násiliu páchanému na deťoch, mladistvých a ženách sa výslovne neuvádza v článku 4 s názvom Osobitné ciele oznámenia Komisie (COM(2011)0758) o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa na obdobie rokov 2014 – 2020 ustanovuje program Práva a občianstvo;
  4. víta skutočnosť, že celkový finančný rozpočet vyčlenený na celý program Práva a občianstvo ostáva zachovaný v takmer rovnakej výške; domnieva sa, že každoročné vyvážené rozdelenie prostriedkov by umožnilo zaistiť kontinuitu cieľov a opatrení, ktoré sa majú dosiahnuť;
  5. žiada tiež členské štáty a zainteresovaných partnerov, ktorí spolupracujú s Komisiou, aby prispeli k šíreniu informácií týkajúcich sa programov Európskej únie a možností financovania, ktoré ponúkajú, a to najmä medzi MVO, na miestnej úrovni a v členských štátoch, kde je účasť na programe slabá;
  6. vyzýva Komisiu, aby navrhla riešenie niektorých problémov uvedených v priebežnej správe, najmä pokiaľ ide o:
    - neprekrývanie sa s inými programami Spoločenstva s cieľom vyhnúť sa riziku

---

¹ COM(2011)0254 s názvom Správa o priebežnom hodnotení „programu Daphne III 2007 – 2013“.

zrušenia priorit, pokiaľ ide o otázky programu Daphne,

- zlepšenie transparentnosti programov a šírenia ich výsledkov,
  - vyrovnané rozdelenie programov medzi jednotlivé členské štáty;
  - zjednodušenie administratívneho zaťaženia, zjednodušenie postupov podávania žiadostí o dotácie a skrátenie čakacej lehoty medzi zverejnením výzvy na predkladanie projektov a uzavretím zmlúv, čo mnohé malé MVO odradilo od predloženia projektov do programu Daphne;
  - posilnenie účinnosti prevádzkových grantov pre organizácie na európskej úrovni, ktoré môžu zabezpečiť konsolidáciu multidisciplinárnych partnerstiev na európskej úrovni vytvorených na účely poskytovania grantov; posilnenie kapacít MVO týkajúcich sa určovania a ovplyvňovania politiky na vnútroštátnej a európskej úrovni, najmä kapacít menších MVO v krajinách strednej a východnej Európy;
7. s cieľom posilniť vplyv programu vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť ženám, deťom a mladistvým, ktorí sú z dôvodu sociálneho vylúčenia a marginalizácie mimoriadne ohrození násilím;
  8. vyzýva Komisiu, aby zaradila kandidátske krajiny do rozsahu oprávnenosti na financovanie v rámci programu Daphne III;
  9. žiada tiež členské štáty a zainteresovaných partnerov, aby prispeli k dosiahnutiu tohto cieľa, ktorým je lepšie rozdelenie programov medzi členské štáty;
  10. vyzýva Komisiu, aby vo väčšej miere financovala projekty zamerané najmä na informovanie mladých generácií o nových formách násilia súvisiacich s čoraz častejším používaním internetových sociálnych sietí (vyhrážky, psychologické tlaky, morálne obťažovanie, kybernetická detská pornografia), ktoré sú zákernejšie ako iné formy násilia, ale aj nebezpečnejšie pre fyzickú a psychologickú integritu;
  11. žiada členské štáty, aby pravidelne zhromažďovali údaje o násilí páchanom na ženách, aby bol rozsah tohto problému jasnejší;
  12. zdôrazňuje pridanú hodnotu programu Daphne pre EÚ, ktorá umožňuje spoluprácu rôznych organizácií členských štátov v oblasti prevencie a znižovania miery násilia, pričom využíva výmenu vedomostí a najlepších postupov; takisto zdôrazňuje, že projekty financované z programu Daphne III prispeli k vytvoreniu združení a stabilných štruktúr, ktoré budú aj naďalej dlhodobo podporovať cieľové skupiny a ktoré viedli k politickým zmenám na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ;
  13. zdôrazňuje potrebu venovať osobitnú pozornosť projektom zameraným na odstránenie zločinov v mene cti a mrzačenia ženských pohlavných orgánov;
  14. vyzýva Komisiu, aby umožnila financovanie vnútroštátnych projektov, do ktorých sú zapojené malé neziskové organizácie, a želá si, aby mohol byť aj v budúcnosti vysoký počet malých MVO naďalej plne zapojený do partnerstiev medzi združeniami, pretože malé MVO zohrávajú kľúčovú úlohu pri odhaľovaní málo známych problémov, tabu alebo nových problémov a k ich riešeniu pristupujú inovačným spôsobom, a zároveň

chránia a podporujú obeť;

15. uznáva význam akcií v rámci programu Daphne III pri snahe o prevenciu pred násilím páchaným na ženách a o boj proti nemu, napriek tomu však opätovne poukazuje na potrebu prijať legislatívne opatrenia na európskej úrovni potrebné na odstránenie násilia založeného na rodovej príslušnosti;
16. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila preklad internetovej stránky online nástroja Toolkit do všetkých úradných jazykov Európskej únie, ako aj jej aktualizáciu, a to s tým, že zdôrazní výsledky a odporúčania vyplývajúce z projektov uskutočnených v rámci programu Daphne, aby mohli túto stránku všetky zúčastnené strany využívať ako databázu; vyzýva Komisiu, aby na svojej internetovej stránke vytvorila osobitné užívateľsky ústretové stránky venované výlučne programu Daphne a od roku 2014 aj projektom v rámci programu Práva a občianstvo zameraným na boj proti násiliu páchanému na ženách, deťoch a mladistvých;
17. pripomína záväzok Komisie, ktorá vo svojom akčnom pláne na implementáciu Štokholmského programu uviedla, že v rokoch 2011 – 2012 predloží oznámenie o stratégii boja proti násiliu páchanému na ženách, domácemu násiliu a zmrzačovaniu ženských pohlavných orgánov, po prijatí ktorého bude vypracovaný akčný plán EÚ¹;
18. vyzýva Komisiu, aby pri propagácii programu Práva a občianstvo umožnila aj naďalej určovať projekty týkajúce sa cieľov všeobecne známeho programu Daphne, aby tak bola aj naďalej zabezpečená čo najvyššia viditeľnosť tohto programu;
19. navrhuje Komisii, aby rozšírila úlohu pracovnej skupiny programu Daphne Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť nad rámec jej administratívnych povinností a funkcií finančnej kontroly smerom k úlohe, ktorá by sa viac zameriavala na komunikáciu;
20. navrhuje Komisii, aby využila výsledky projektov na ovplyvnenie európskych a vnútroštátnych politík v oblasti prevencie násilia páchaného na ženách, deťoch a mladistvých a boja proti nemu;
21. vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť žiadostiam o projekty zamerané na podporu rodovej rovnosti už od útleho veku a na prevenciu a vzdelávanie s cieľom zmeniť mentalitu a bojovať proti stereotypom;
22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

---

¹ COM(2010)0171 s názvom Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre európskych občanov – Akčný plán na implementáciu Štokholmského programu, s. 13.